

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyen száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlömények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetémények s előfizetési pénzek küldendők

A kiegyezés válsága.

A kormány a szesz- és cukoradó meghosszabbításáról javaslatot terjesztett a Ház elé és ezzel a kérdéssel legközelebb ismét foglalkozik az országgyűlés. Emlékeztetünk, hogy az ellenzék tavaly épen ilyenkor ugyanebben a kérdésben milyen erős obstrukciót fejtett ki. Valószínűleg az idén sem lesz különben, mivel az ellenzék már előre élesíti a kardját a viadalra. Ellenzéki körökben és az ellenzéki sajtóban a kormány javaslatát valóságos merényletnek mondják a magyar közjogellen. Ez az állítás azonban egy nagy és üres frázis csupán.

Ne feledjük, hogy nem élünk rendes viszonyban Ausztriával, de azért ezt a javaslatot alkotmány-ellenesnek épen nem mondhatjuk. Ez független, önálló rendelkezés akar lenni. Az 1898. évi I. t.-cz. (a vám-provizórium) folytán jogilag ugyan megszünt Ausztriával a vámszövetség, de ugyanezennek a törvénynek határozmányai szerint a közös vámterület, quasi, mint tényleges állapot, fentartatik ennek az évnek végeig. Ez a vám-provizóriumról szóló törvény sem egyezmény Ausztriával, hanem a mi független intézkedésünk, a melyhez az osztrák kormány tudvalevőleg hozzájárult és ezt jegyzékbe tudatta a magyar kormánnyal. Jogilag ez a szesz- és cukortörvényjavaslat is ilyen természetű. Mig ugyanis a közös vámterület akarsz-

vetségekötés, akár pedig, miként most van, független, önálló rendelkezés folytán fennáll, addig a közös vámterület folyamánya gyanánt az ipari termeléssel összefüggő fogyasztási adók is ugyanazon elvek és szabályok szerint lesznek intézendők. Nálunk ez irányban törvényhozunk, Ausztriában pedig, tekintettel az ottani ferdehelyzetre és parlamentáris állapotokra, a törvényhozás lehetetlen, tehát ismét csak adminisztratív, kormányzati uton kell intézkedni, miként történt a vámközösség dolgában. Nálunk a július végén lejáró szesz- és cukortörvény jogformán csak meghosszabbítjuk ez év végéig, a meddig a vám-provizórium fennáll. Ehhez az intézkedéshez, vagyis a magyar törvényben lefektetett elvekhez és szabályokhoz aztán hozzájárul az osztrák kormány rendeleti uton. Ezt el is várjuk tőle a reciprocitás elveinél fogva, a melyen ez a nálunk törvény által, Ausztriában pedig kormányzati uton ez év végeig fentartott közös vámterület nyugszik. De hogy ez a javaslat előre megkötött kétoldali szerződés lenne, a melyet a magyar állam és az ausztriai állam létesített egymással, hát ez az állítás minden alapot nélkülöz. A javaslat sehol nem hivatkozik szerződésre, hanem minden szabályban önálló rendelkezéseket tartalmaz.

A javaslatnak csak az indokolásában mint „ocasio legis ferendae“ van felhozva, hogy erre a javaslatban kontemplált intézkedésre az szolgál okul, hogy az Ausz-

triával tavaly létesített cukor- és szeszadó egyezmény ez év júliusban lejár, tehát valahogy intézkedni kell az akkor előálló tényleges állapottal szemben. Intézkedünk pedig ezen most már nem szokatlan módon, hogy nálunk törvényt hozunk, a melynek rendelkezéseihez azután az ausztriai kormány adminisztratív uton hozzájárul. Ebben pedig alkotmány sérelmet csak az talál, a ki nem ismeri az alkotmányt, avagy a kákan is esemő keres. Ha megfordítva volna az eset, vagyis ha az Ausztriában hozandó törvényhez a magyar kormány adminisztratív, rendeleti uton járulna hozzá, akkor igenis súlyos alkotmány sértés forogna fenn, mivel Magyarországot patensekkel kormányozni nem szabad.

De itt önálló magyar törvényhozási intézkedésről van szó és a szélső bal nagy elfogultságában nem látja, hogy a saját programjának néminemű megvalósításáról lehet beszélni. Mert a miként a vámszövetség dolgában az 1898. évi I. törvényezikkel jogilag meg lett szüntetve az 1867-es alap, akként a szesz- és cukoradóra nézve ezen javaslat által lesz megszüntetve a függetlenségi és 48-asok által ellenzett ezen 67-es alap, mert többé nincs vámszövetség, sem egyezmény a szesz- és cukoradó ügyében, miként a 67-es alap előírja, hanem önálló, független rendelkezési jogunkat visszanyervén, törvény-

TÁRCZA.

Tárcza egy tárczáról.

Irta: D'AMANT LEÓ.

A multkor hogy szolt, szerkesztő ur, egy tárcza megírása ügyében — hazamentem.

Ut közben gondolkozóba ejtett kijelentése, s nem tudtam hamarjában mihez fogjak. Ugyanis arra a konkluzióra jutottam, hogy nehéz dolog egy tárcza írását megírni, a mikor az ember minden théma hiányában van.

Eszenbe jutott az a grófné, a ki hazajön, drága ezobolya, prémes felöltőjét a már ott várakozó komorna lovasszi szoborszerű vállairól, mire ő (már mint a grófné) egy kerevotre dől, minden jövevelősi grófnéktól meg szokott elegáns hanyagsággal. Olyan szép jelenetet írhatnék most le. A grófné duzzog, a gróf keztyűit csapkodja az asztalra. Fel és alá jár a teremben, (mert grófok csak termekben szoktak fel és alá sétálni) majd dühösen megáll; ... pokoli kacsaj; szivartárcza ... cigaretták ... rágyújt ... fogja keztyűit ... esengot Jeannak ... és elmegy. „A dieu chère“ veti oda arisztokratikus orrhagyon ...

Ezt azonban Daudet kollegám oly szépen írta meg, hogy nem vágyódtam a jelenetet jobban megcsinálni. „Mennünk odébb.“

Hah, megvan! Szegény embert írok le, nagy család ... kilencz gyermek ... kevés kenyér. Gazdag háziúr ... gyermektelen ... bus. Micsoda jelenet, amikor kéri a szegény ember egyik gyermekét. Az apa megőrül, legalább egynek lesz jó módja — mondja. S én legalább egy szájjal kevesebbet leszek kénytelen etetni. A háziúr jön. A választásra kerül a sor. „Melyiket a kilencz közül?“ s végig fogdossa a szegény ember a gyermekeket, s ime egyiket sem akarja oda adni; egyik ezért, a másik azért kedves előtte. A háziúr bosszusan távozik — finita la comedia.

Mondhatom az az idea nagyon megtetszett, a meg is írtam volna iziben, ha eszembe nem jut, hogy szintén tehetséges író társam, Jókai Mór el nem írta volna előlem. Ez a világ sora! Egyszer van egy jó ideám, azt is Jókai írta meg.

Majd Oroszországba esatangolt fantáziám s hetmanok és kozákok közé. Ott láttam egy pompás szép asszonyt, a fényes pétérvári paloták egyikében. Szeretett, szeretőjét megölték, s ő bosszút lihegve követte boldogsága szétzúdulását Párisig. A Szajnaparti Babel elég alkalmas volt, hogy rajta üssön szeretője gyilkosára, ki a röviden végző muszka hatalmasság elől ide menekült. Fedora — mert így hívták a szép asszonyt — addig tanulmányozta áldozatát, annyit foglalkozott vele, míg végre magá lett áldozatának áldozatává — belésszeretett. Ez igen érdekes dolog: szinte láttam, amint oly szépen leírtam azt a szerelmi kettőst, amely minden drámába beillett volna, a mikor Fedora megvallja, hogy

mennyire szereti imádottját. Felséges dolog — így mondja az egész világ, Sardou „Fedora“-ját olvasva. Tehát ez sem lehet tárczám tárgya.

Amerikába vitorláztam hát. Pumákra vadásztam négy héti, indusokkal, vérebekekkel, karabélyokkal jól megrakodottan. Már két héti álltam lesben a barlang nyílása előtt, amelyben egy egész puma-familia ült hadi tanácsban, megoldandó azt a problémát, hogyan lehetne bennünket elevenen megenni, amikor eszembe jutott, hogy erről meg a „Vadászlap“-ban olvastam egy érdekes cikket.

Beláttam tehát, hogy ily módon nem sikerülend nekem ma tárczát írnom, tollat akartam fogni s megírni, hogy boesánatát kérem, de ezuttal lehetlenséget követel tőlem szerkesztő ur — amikor remek ideám támadt.

Mondom olyan felséges valami, a milyent még Európában és a közelfekvő falvakban eddig meg nem írtak.

Mert már nem tartok semmitől, ha csak Amerika és a kapcsolt részek, vagy Afrika virányairól nem jelentkezik valaki, aki ideáért elvállalja a szerzői elsőbbséget.

Ez esetben elállnék a théma megírásától.

De nini, most veszem csak észre, mára már meg sem írhatom a tárczát, mert szerkesztő ur tőlem csak egy tárczát kért; ígérem azonban, hogy ha három éven belül senki sem hajlandó megírni a tárczám thémaját a magáénak vallani, közelebb megírom azt én.

Addig is türelmet kérek — esérébe a jelen tárczáért!

hozásitonegyoldaluanintézkedünk ezekre a tárgyakra vonatkozólag.

És még megérhetjük azt a furesaságot, hogy a szélsőbal tovább folytathatja az adáz és dühös oppozíciót a saját programja és álláspontja ellen, ha a kormány esetleg kénytelen lesz a 67-es alaphoz megint egyet-mást feláldozni, illetőleg feladni.

Pedig erre talán már legközelebb kilátásunk lehet, mivel az Ausztriával való kiegyezés létesülésének reményei mindinkább esőkkenőben, mondhatni elenyészőben vannak. Persze a szélsőbal, ha következetes akar maradni mostani magatartásában, ellenzeni fogja azokat a javaslatokat is, a melyek majdnem az ő álláspontját megközelítik, mikéntezta mostani javaslatot szintén merényletnek mondja a magyar közjog ellen.

Mi magyarok és a 67-es alap védői őszinte igyekezettel rajta vagyunk és minden eszközt megragadunk arra, hogy az Ausztriával való kiegyezés létrejöhön. Ennek akadályait tisztán és egyedül Ausztriában kell keresnünk. Az ottani parlamenti állapotokat bizonyára nem mi idéztük elő. Mi nem rokonszenveztünk, nem ellenségeskedtünk egyetlen ottani párttal sem. A német liberálisok oktanul szidnak bennünket, mert mi a szlávokat még biztatásokkal sem támogatjuk. Sőt az állinkább érdekünkben, hogy ne a szlávok kerüljenek felül. Az osztrák pártpolitikái viszonyokba legfeljebb olyan mértékben szeretnénk beavatkozni, hogy megértetnénk a ezivakodó felekkel, hogy a nyelv-kérdésnél is fontosabb, hogy Ausztria és Magyarország között az 1867. évi XII. t.-cz. alapján létrejött szövetségi viszony továbbra is fennmaradjon. Mert az alkotmánynak ezzel ellenkező irányu módosítása nem járhat bizonyos rázkódtatás nélkül. De sajnos, ennek okvetlenül be kell következni, ha Ausztriában a parlament működése megszűnik, mivel akkor a pragmatika szankezióból folyó közös ügyek alkotmányos elintézésének eddigi módját meg kell változtatni. Ekkor természetesen a vámszövetségről is végképle kell mondani.

Ekkor előállana tehát az alkotmány revíziójának szükségse. Ez volna a nagyobb válás Ausztriától, mikor még a közös védelemre és a külügyre vonatkozólag is önállóan kellene intézkednünk.

De feltéve, hogy helyreállanak Ausztriában a normális, parlamenti viszonyok és a Thun-kormány a helyzet ura lehetne, még akkor is fenyegetve van a gazdasági kiegyezés, mert Ausztriában azt az elfogultságot és szenvedélyességet, a melylyel ezeket a kiegyezési javaslatokat pertraktálják, többé leküzdeni nem lehet. A kvótakérdést, a mely pedig különálló dolog, olyan szoros kapcsolatba hozták ezzel a gazdasági kiegyezési ügygyel, hogy most már a kvóta nélkül nem lehet többé intézkedni a közös vám- és ezzel összefüggő ügyekben. Ezt az állapotot megint az osztrák politikusoknak köszönhetjük, kik a kvóta felemelése céljából nem riadtak vissza ettől a rossz taktikától sem.

Már most mi legyünk nyugodtak és higgadtak. Minket az osztrák ágaskodások fel ne tüzeljenek. Mi igenis hajlandók va-

gyunk a kiegyezés és a kvóta együttes megállapítására is, de csak a szigorú jog, az igazság és méltányosság mellett. E nélkül nem egyezkedünk, hanem önállóan fogjuk elintézni ezen érintett ügyeinket.

I. Vármegyei ügyek és általános közigazgatás.

A) Ügyforgalmi és tevékenységi kimutatás.

a) A közgyűlés által elintéztetett:

1. A törvényhatósági bizottság 4 közgyűlést tartott és pedig: junius 12-én, junius 26-án, október 15-én és december 29-én.

Ezen közgyűlésekben 836 határozat hozatott. Az érdemlegesebb és a vármegyét érdeklő határozatokat következőkben emelem ki:

A vásári rendtartásokról alkotott szabályrendelet jóváhagyatott.

A sepsi-szentgyörgyi árva fiu- és szeretetház-nál állami faiskola létesítetett.

Közdivásárhelyen a kis gyakorló téren lőszerraktár építetett és átvétetett.

A kolozsvári „Deák asztal” javára a vármegyei szegény-alapból 100 frtos alapítvány tétetett.

A Vörösmarty Mihály szoborra gyűjtés rendeltetett el s a begyűlt 22 frt 61 kr összeg illetékos helyére elküldetett.

A budapesti „Mensa Akadémia” 100 frttal segélyeztetett.

A közigazgatási bizottság nem tisztviselő tagjai részére kedvezményes vasuti féláru menetjegyek engedélyezése tárgyában, Kereskedelemügyi Minis-ter Ur Ó Nagyméltóságához felirat intéztetett.

Sándor József országgyűlési képviselő által a fiu árvaház javára tett 1000 frtos alapítvány alapítólevele jóváhagyatott.

A vármegyei tanalap által fentartott baróthi gazdasági szakiskola megszüntetett s a tanalap tulajdonába visszajutott ingatlanok eladása tárgyában hozott közgyűlési határozat jóhagyás végett a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz felterjesztés tétetett.

Málnás község között lévő átkelési utszakasz rendezési költségeinek fedezése tárgyában hozott közgyűlési határozat, kereskedelemügyi minis-ter Ur Ó Nagyméltósága által jóváhagyatott.

A vasuti féláru menetjegyek használata tárgyában szabályrendelet alkotottatott és az a belügy-miniszter ur Ó Nagyméltósága által jóváhagyatott.

A hivatalos nyomtatványok 6 évre való szál-lítása biztosítottatott.

Egy „Pasteur” intézet felállítása tárgyában az országgyűléshez felirat intéztetett.

A vármegyei tanítótestület 25 éves történeté-nek megírási költségeire a tanalaphoz 50 frt segély engedélyeztetett.

A 30 holdig terjedő bérletek adómentessége tárgyában a pénzügyminis-ter Ur Ó Nagyméltóságához felirat intéztetett.

A „László gyermek otthon” segélyezésére a szegény-alapból 100 frt utalványoztatott.

A kötelező állami tűzbiztosítás behozatala iránt Belügyminis-ter urhoz felirat intéztetett.

Felséges Királyné Asszonyunkhoz születésé-nek 60-ik évfordulója alkalmával üdvözlő felirat intéztetett.

A párisi nemzetközi kiállításon való képvisete-tésünk tárgyában az előkészítő bizottság megalakítottatott s az, a szükséges intézkedések megtételé-re felkérletett.

A faiskolák létesítésére vonatkozó szabályren-delet szerkesztés alatt áll.

Az ezredeses kiállítás alkalmából a vármegye részére megküldött díszoklevél és kiállítási érem, a székelv nemzeti muzeumba elhelyeztetett.

Egy magyar gör. kath. püspökség felállítása tárgyában a képviselőházhoz felirat intéztetett.

A Szt.-Gellért-hegyen építendő országos „Pan-theon” tárgyában a képviselőházhoz felirat intéztetett.

A közdivásárhelyi „Erzsébet” árva leányneve-lő intézet részére 200 frt segély engedélyeztetett.

A tűzesetek rendőri nyomozatánál követendő eljárás tárgyában szabályrendelet alkotottatott.

Remington írógép beszerzése elhatároztatott.

Telephon hálózat létesítése elhatároztatott.

Az orbai és miklósvári járásokban két új al-latorvosi állás rendszerezítetett s azokra a pályázati hirdetmény kiadatott.

A katonai lakbér osztályozás tárgyában tett felterjesztésre honvédelmi minis-ter ur Ó Nagyméltóságától elutasító leirat érkezett.

A szegényménház melletti Prázmári-főle telek megvásároltatott s az új építkezési tervek elké-sztésére a m. kir. államépítészeti hivatal felhi-valott.

A milleniumi emlékkönyv költségeinek mikőp-peni fedezése tárgyában az emlékkönyv szerkesztő bizottságához átirat intéztetett.

A törvényhatósági utbiztosok szolgálati viszonyairól, minősítéséről és hivatalos teendőiről alkot-tott, de újból módosított szabályrendelete kereske-delmi minis-ter ur Ó Nagyméltósága által jóváha-gyatott s annak értelmében az utbiztosok új székhelyekre Főispán ur Ó Nagyméltósága által kine-vezetettek.

A községekben elfajult eselőd bálók engedő-lyezése tárgyában szabályrendelet alkotottatott.

(Folyt. következik.)

CSARNOK

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

— 133 —

Téns Szerkesztő Ur!

Még az nagy futás alkalmatosságával megis-mertük az muszkákat s tudjuk róluk, hogy a nyers tökök uborkával vigyítve erőst kedvelik s asztot es tudjuk, hogy az muszka katonák interenciójába nagy része vagyon az kanesukának es. Az szomarabb egyének kedviét itt meg kell magyaráznom, hogy nem az magyar kan-csuka értetődik, ki vízben él és meglehessen enni, hanem az muszka kanesuka, mej egy szilju korbács, a kivel az muszka katonánál az edelt pótolták. Az, ki kapott belőlle egy nihány csapást, annak mindnyá elment az appetitussa s ha az embernek ninesen ótvágya, keve-sebb eledelvel beéri.

Ennyét tudunk 50 esztendővel ezelőtt es musz-kákról, de azótától fogvást erőst sokat haladhattak, met az mint az újság lapokból olvasom, ott az téns gubernium ojjan dologhoz mert nyulni, mihez sem-mi más náezióbeli kormány nem mer. A muszka gubernium ugyanis poronesolatba adta ki, hogy ne merészeljen semmiféle leányzó, az ki iskolába jár, mellfűzött viselni, mivelhogy ez az egészségre ár-talmas. Megporonesolatott az tanyittóknak es, hogy szerezzon mindegyik meggyőződést, hogy ezen po-ronesolat teljesített-e?

Mán én aszondom, hogy ez hejjes beszéd! Ne tesson senkinek vékonyabbnak látszani, mint a mijjen, de az meg, hogy az tanyittók tapogassák, lapogassák a szemérmes leányzókat, hogy nines-e alól mider, ez mán éppeg kitűnő dolog. Azt hiszem, egyik félnek sem osik nehezire. Csak éppeg attól lehessen egy küsnég félni, hogy az sok lapogatás mián több hiba esik az leányzókat egészségsébe s tám a vékonyságikban es, mintha fűzött viselőknek. Egyéb-aránt lássák az muszkák, hogy mit csinálnak, de azt mán szentül tudom, hogy az magyar fejrénőpek derekát törvénynyel szabályozni nem lehessen, met abból még botval sem lehet kiverni, a mit az feji-be vesz, s meg vagyon iiva egy példabeszédben, hogy az asszony ojjan, mint a lisztes zsák: ha ver-rik, a java kimegy s csak az rosszsa marad benn. De vagyon az asszony népekről más példabeszéd es, melyet akár tanál ide, akár nem, elmondok, met kü-lönben kifurná az oldalamat. Hát példának okáét egyik emberi náezió asztot mondgya, hogy az asz-szony ojjan mint az árnyék, futelőlöd, ha utánna mész s követ, ha futsz előle. Egy másik példabeszéd pedéglen asztot tartya, hogy az fejrénőpek ojan, mint az vadállat: meghunyszakodik előttd, ha tudsz ural-kodni rajta és összetép, ha félsz tőlle. Az sem éppeg rossz, mej asztot mondgya, hogy

az asszony nyelve ojan kard, mely soba-
sem rozsdásodik meg. Hát mán ezekből ki-
tündöklök, hogy hamis állat, az asszonyi állat s
vakmerész dögöt végez az, ki rendet akar csinálni
közöttük. Az muszka gubernium poroncsolata nem
fogad célhoz vezetni, met mivelhogy az asszonyi
derékoknak nem rendszabály, hanem ölelés kell s
akkor az asszonyi állat ojján szelid lészen, mint
az kicsi bárány.

Minek utánna pediglen kántor komám mi töl-
lünk mán eltét az efféle bolondság, ne törődgyünk
az más ember leánya fűzőjével, hanem saját egész-
ségünkre innánk egy esepet.

Kárbahágó, 1898. junius 4.

Maradtam
tiszteltetvel és becsületvel
Jámbor Están,
egyházi és harangkezelő

Színház.

Osóka Sándor színtársulata f. hó 8-án megér-
kezett s a vidéki színházi közönség tájékoztatása
végett az alábbi műsort hozza tudomásra:

Csütörtök 1898. Junius 9-én „Mária bátyja“
legújabb eredeti énekes népszínmű.

Péntek, 1898. Junius 10-én „Gascognei nemes“
fényes nagy operette.

Szombat, 1898. Junius 11-én „Folt, a mely
tisztít.“ Legújabb szenzációs dráma a budapesti
nemzeti színház műsorából.

Vasárnap, 1898. Junius 12-én „Gyimesi vad-
virág“.

Hétfő. 1898. Junius 13-án „Czigánybáró“ vig
operette.

Kedd, 1898. Junius 14-én „Kikapós patiká-
rius“ kaczagtató bohózat 4 felv.

Szerda, 1898. 15-én „Troubadour“ nagy opera.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** A meteorologiai intézet napok
óta szép meleg napokat jósol sa azért nekünk mindig
hűvös esőnk van. Ma szerdán van Medárd napja s ha
az idő ma sem derül ki, is esőket kapunk, mi a ve-
getációra épen nem lenne kedvező. A hőmérő kü-
lönben 10—15 C. fok között váltakozik.

— **Házasság.** Szöcs Bálint kézdívisárhelyi
derék iparos f. hó 6-án kötött házasságot Nagy
Lázár mészáros városi képviselő bájos leányával
Nagy Róza kisasszonnyal. Áldást kívánunk e há-
zasághoz.

— **Hirtelen megőrült** Kézdívisárhelyt egy
Rácz András nevezetű fiatal, tehetséges asztalos, ki
egyike volt ezen iparágban a legkitűnőbb szakem-
bereknek; hanem, fájdalom, munkássága sohasem ál-
lott arányban szép tehetségeivel. Most örök éj bo-
rult elméjére s nem sokára elszállítják a szebeni
tébolydába. Ezen szomorú esetből kifolyólag meg-
kell említenünk, hogy sehol a világon — népeiségi
arányt tekintve, annyi örülési eset nem fordult elő,
mint Kézdívisárhelyt. Minden esztendő meghozza
bővön a maga áldozatát s aligha van város, mely
a nagyszebeni elme gyógyintézetnek annyi beteg-
et adna, mint Kézdívisárhely. Ez a mi városunknak
egyik legszomorúbb speciálitása.

— **Népmozgalmi statisztika.** A kovásznai
anyakönyvbe az 1898. év első öt hónapjában 85
születés, 13 házasság és 49 halálozás jelentetett be.
Összehasonlítva ezen mozgalmat az e lap mult szá-
mában közölt kézdívisárhelyi 5 hónapi végered-
ményvel, mindenesetre öröndetes jelenség, hogy a
kovásznaiak tulszárnyalják „anyakönyvileg“ a kéz-
dívisárhelyieket: s míg a szaporodás és házasság
dolgában jó példával járnak, addig a halálozás nem
haladja meg a születések számát. Mindenesetre
nagy befolyással van ezen állapotra a jó levegő.
Kézdívisárhelyiek igyekezzetek!

— **Meghúrozott főispán.** Nem régiben egy
irat járta be a hazai lapokat, melyben egy udvar-
helymegyei ember megtámadja a megye főispánját,
gr. Haller János urat. Az irat különben egy bead-
vány a főrendi ház elnökségéhez, melyben az van
elmondva, hogy gr. Haller mint törvénytelen gyer-
mek jogtalanul viseli a gr. Haller nevet s így a fő-

rendi házban nem foglalhat helyet. Ezen piszkos
ügyben Udvarhelyről megbízható kezekből a követ-
kező iratot vettük. „Az udvarhelymegyei Zelenyák-
Zimándi-Lepsényi. Székely-Udvarhely, 1898. jun.
Nemesak Magyarország nyugoti, de keleti részében
a bérezes Székelyföldön, az anya vármegyékben is
akadt követője hazánk megvetett s „gaz“-nak ne-
vezett embereinek. Azok — Zelenyák-Zimándi-Lep-
sényi — nem áttállottak — az egész ország köz-
megbotránkozására — Kossuth apánk szent testé-
be vágni piszkos körmöket; ez pedig — tudva
azt, hogy nincs már mit vesztenie — Udvarhely-
megye szeretett és pártkülönbség nélkül becsült
főispánja: Haller János gróf nagy történelmi mult-
tal bíró rég elhunyt elődei ásta ki ősi sírjából
veszett hiéna módjára, mint a kicsinyke — bukott
„nagyságok“ból álló — csoport nemtelen hübére-
se. — Elkövette pedig a szolgálattelkü ocsmányságot
a székesfőváros lapjaiba csempészett „erdélyi mág-
nás“ tiszteletet parancsoló név aljas felhasználásá-
val, ki más? ... a közelebről is 2 évi tömlőezre
elitált Orbán Ottó báró Lengyelfalváról (Udvarhely-
megye). Szégyeljük e hitvány tettét, mert ő — a
báró — már erre sem képes; megvetni már nem
tudjuk jobban, a mint eddig is volt. Csak regisz-
tráljuk amaz általános felháborodást, a szívek mé-
lyéig hatott fájdalmat, melyet e hitványság rajon-
gásig szeretett főispánunk hasonlóan tisztelt család-
ja pilanatnyi megbántásával okozott — különösen
Udvarhelyvármegye lakossága körében. Alig érke-
zett városunkba főispánunk, a becsület és érzékeny-
ség mintaképe: másnap a „Székely-Udvarhely“-ben
megjelent s az orvtámadást elítélő hirre, Szent-
gericezi Jakab Gyula alispán vezetésével Udvar-
helymegye és Székely-Udvarhely város, valamint az
állami tisztviselők népes küldöttsége megjelent Hal-
ler gróf főispán előtt, az orvtámadók iránt megbot-
ránkozásuk és megvetésüknek; a főispán iránt ér-
zett rendületlen és még fokozottabb ragaszkodásuk-
nak adtak kifejezést, mit Jakab alispán következő
szavakban fejezett ki: — „Méltóságos gróf főispán
ur! Találkoztak olyanok, a kik — fájdalom — az
emberiséghez tartoznak, s a kik hiéna módra orvtá-
madással akarták bántani azt, a mi felüláll azon,
hogy ők bántassák; okoztak Méltóságodnak kel-
lemetlenséget, bosszúságot. — Mi, a megye és város
tisztikara megjelentünk Méltóságod előtt, hogy ki-
fejezzük ezek iránti mély megvetésünket és und-
orunkat; Méltóságod személye iránt rendületlen bi-
zalmunk, tiszteletünk és szeretetteljes ragaszkodás-
unkat. Kérjük, hogy ezen bírálaton alóli aljassá-
got vesse meg Méltóságod, mint mi és kívánjuk,
hogy közszerezzel környezett, magas állásban tar-
tassa meg Isten soká. A viharos éljenzéssel kísért be-
szédre főispánunk látható meghatottsággal könyeket
provokált érzellemmel válaszolt s megköszönte a ra-
gaszkodás mélyre hatott nyilvánulását, kijelentvén,
hogy úgy is mint ember, úgy is mint főispán kö-
telességét ismeri s első teendője lesz hivatali állá-
sát a magas kormány rendelkezésére bocsátani.
A küldöttség meghatottan és mély megillető-
déssel távozott, de szívében azon érzellemmel, hogy
az ocsmány támadás megtorlás nélkül nem fog
maradni s vármegyénk szeretve tisztelt főispánja
eddig páratlan tövékenysége a magas ministerium
által méltányolva lesz és főispánunk új erővel,
megizmosodva tér vissza körünkbe. Később a szé-
kelyudvarhelyi kerületi betegsegélyző pénztár igaz-
gatósága megragadva a szomorú alkalmat, ülésében
jegyzőkönyvileg megvetését nyilvánította az orvtá-
madók iránt s annak és a város polgársága szere-
tetének, őszinte ragaszkodásának szóval is kifejezést
adandó, Betegh Pál lapszerkesztő, pénzt. igazgató-
sági elnök vezetése mellett küldöttségileg tiszteltget
a főispánnál. A küldöttségek sokasága tiszteltget
volna még, ha a délutáni vonaton főispán ur el nem
utazik, hogy becsületes lelke érzelmei szerint, le-
mondását megtegye. A város és vármegye közönsége
nagy óvázióra készül a főispán visszaérkezése al-
kalmára.

— **Az 1900 évi párisi nemzetközi kiállítás m. kir.**
kormánybiztosa a következő leíratot intézte megyénk
főispánjához: „Nagyméltósági főispán ur! Az 1900-ik
évi párisi nemzetközi kiállítás magyar osztályának
egyik legérdekesebb részét hazánk történelmi em-
lékeinek gyűjteménye képezendi, melynek számára
a kiállítás területén egy külön történelmi pavillon
fog emeltetni. A történelmi kiállítás keretében szán-

dékozom bemutatni a hazánkra oly eredeti jelleget
vető és foglalkozások emlékeinek tárgyait és a ki-
állítás ezen részének rendezésére kitűnő tudósunk
Hermann Ottó urnak a Magyar Ornithologiai Köz-
pont főnökének közreműködését sikerült biztosita-
nom. Hermann Ottó ur, — kinek szakavatott mű-
ködése ez irányban eléggé ismeretes — már legkö-
zelebb felkeresi az ország különböző vidékeit, hogy
gyűjteménye számára anyagot és adatokat gyűjtsön,
fáradságos kutatásait azonban sikerrel csak akkor
romélheti elvégezni, ha őt teendőiben az ország
közhatóságai hathatós pártfogással támogatják.
Tudván azt, hogy Nagyméltóságod az 1900-ik évi
párisi nemzetközi kiállítás magyar osztályának si-
kerteljes rendezését mint országos érdekelt lelkesen
előmozdítani kész leend, van szerencsém tisztelettel
kérni, hogy Hermann Ottó urat az ő foglalkozások
tárgyainak és eszközeinek összegyűjtése érdekében
teendő utazásain erkölcsileg támogatni, őt a szük-
ségekben tájékoztatni és magas befolyásának ér-
vényesítésével odahatni méltóztassék, hogy neve-
zett jeles tudósunk a Nagyméltóságod vezetése
alatt álló törvényhatóság területén feladatát minél
tökéletesebben oldhassa meg. Fogadja Nagyméltó-
ságod kiváló tiszteletem nyilvánítását. Lukács Béla
s. k. kormánybiztos.

— **Értesítés.** A kézdívisárhelyi állami polg.
fiu-iskolánál a jelen iskolai évet bezáró nyilvános
vizsgálatok a folyó hó 16, 17 és 18-ik napjain reg-
gel 8 órától kezdődőleg fognak megtartatni és pe-
dig a következő sorrendben: 16-án délelőtt az I.
osztály, 16-án délután a II. osztály, 17-én délelőtt
a III. osztály, 17-én délután a IV. osztály, 18-án
delelőtt az V. osztály, 18-án délután a VI. osztály
fog megvizsgáltatni minden tantárgyból. A záró ün-
nepély 19-én délután 3 órakor lesz megtartva a
szokott módon. Ugy a vizsgálatokra, valamint a
záró ünnepélyre a t. szülőket és érdeklődőket ezen-
nel meghívja. Kézdí-Vásárhelyt, 1898. jun. 7-én.
Az igazgatóság.

— **Meghívó.** A kézdívisárhely-kantai róm.
kath. gymnasiumban a folyó tanév végén tartandó
nyilvános vizsgálatok rendje: Jun. 13-án Hittan
I. IV. oszt.-ban; jun. 14-én magyar-német-latin-
nyelv és történelemből a IV. oszt.-ban; jun. 15-én
magyar-német-latin-nyelv és történelemből a III.
oszt.-ban; jun. 16-án magyar és latinnyelvből a II.
oszt.-ban; jun. 17-én magyar és latinnyelvből az I.
oszt.-ban; jun. 18-án természetrajz-, algebra és raj-
zoló mértanból a IV. oszt.-ban; jun. 18-án délután
2 órakor: intézeti tornaverseny; jun. 20-án Fizikai
földrajz-, számtan és rajzoló mértanból a III. oszt.-
ban; jun. 21-től jun. 24-éig a vizsgálatok szünetel-
nek: Jun. 25-én. Leíró földrajz-, számtan és rajzoló
mértanból a II. oszt.-ban; jun. 27-én: Leíró föld-
rajz-, számtan és rajzoló mértanból az I. oszt.-ban;
jun. 28-án szentgyónás és szent áldozás; jun. 29-én
hálaadó isteni tisztelet után záróünnepély és a tan-
év lezárása. — A vizsgálatok a jelzett napokon
mindig délelőtt 8 órakor kezdődnek. A t. szülőket
és a n. é. érdeklődő közönséget tisztelettel meghív-
ja K.-Vásárhely, 1898. év junius hó 8-án, Hassák
Vidor gymn. igazgató.

Apróságok.

Fogas kérdés.

Miért haragszik minden ember az anyósra
miért nem haragszik inkább az apóra?

— Mert szegény após már úgy is eléggé meg-
van verve az anyóssal.

Nyiltér*)

Fogorvos

Perl József

American Dentist dr. of Dental Surgery

f. hó 10-én Kézdí-Vásárhelyre érkezik és néhány
napig a „Millenium“ szállodában fog rendelni.

*)E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig.

Dr. Morvay István

25 68—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Spekli István Gelencze, ajánlja I. rendű cement műkö-lapjait, esőházak, folyosók, konyhák, fürdőszobák, járdák stb. burkolására, gipszlapok készítését, cementlapok bármely mintában jutányos árban.

—4—

Jég eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta jeget igen jutányos áron lehet kapni.

(87 7—10)

Csiszár Pál,
kereskedő.

Alsó-Csernátonban elhalt Végh Ignác hagyatékát képező egy 4 és egy hat lóerejű gőzeséplőgép a hozzá tartozó felszereléseivel és herefejtővel, nyilvános árverésen f. évi július hó 3-án d. e. 10 órakor Alsó-Csernáton községben a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Az árverési feltételek Végh Ignácznénál Alsó-Csernátonban betekintheők.

Alsó-Csernáton, 1898. június 8.

99. 1—3

VITÁLYOS PÁL,
kjegyző.

Szám 2083—898.

Hirdetmény.

Alattirt városi tanács által — sepsi-szentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság 10699—898. szám alatti körrendelete értelmében — közhírré tétetik, miszerint a folyó évi föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdó kivátsi lajstrom folyó év június hó 2—10-ig bezárólag a 8 napi közszemlére ki van téve és az a hivatalos órák alatt a városi

adóhivatalnál megtekinthe. esetleges folyamodások közvetlen sepsi-szentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz adandó be.

Végül felkéretnek a föld polgárok és polgárnők, hogy o itett általános jövedelmi pótdó e rása végett kisadókönyvecskéjüket a városi adóhivatalhoz előírás végett rt pénzbírság-terhe alatt mutassák be.

Kézdi-Vásárhelyt, 1898. május hó 30-án.

Bartók Károly,
polgármester.

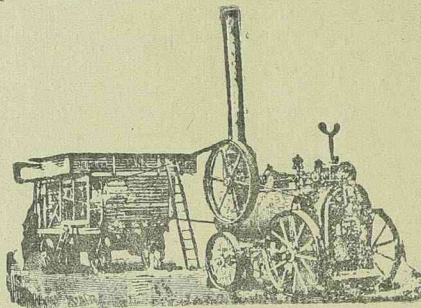
Drössler Károly

es. és k. szab. gazdasági gépgyár, vas- és ércöntőde

Budapest, VI. Váci-körút 59. szám.

Alapított

1866-ban

Ajánlja saját gyártmányu legkittünőbb kivitelű szabadalmazott gőzeséplőkészleteit, melyek a magyar gazdasági viszonyoknak legcélszerűbben megfelelnek és az összes gazdaságba vágó gépeit.

Kizárólagos képviselőség Magyarország részére

LANZ HENRIK mannheimi cégtől,

mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár gőzmozdonyok és céplőgépekben; utóbbiak háromszori légtisztításra berendezve.

Ezen készletek minden eddigi versenyeseplősnél az összes versengő belföldi és angol gyártmányokat legmagasabb kitüntetéssel legyőzték. Ezek tehát a világ legjobb gőzeséplőkészletei.

Képes árjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Hirdetések

lapunk

kiadóhivatalában

felvétetnek

SZIVATTYUKAT | TŰZFECSKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra köz-, járgány és erőhajtásra,

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utezai öntőzőkocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)

Budapest, VI., Külső váciút 45.

(25 22—40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.